

1

2

3

4

Voor meer foto's zie
www.melkvee.nl

1. Pieter (rechts) en Daniële kijken samen met zoonje Bern en vader Henk (links) tevreden terug op de verhuizing.

2. De koeien verkennen de nieuwe stal. Een touw scheidt het liggedeelte van de roosters.

3. Achteraanzicht van de 2 x 10 zij-aan-zij rapid exit melkstal, met tweedehands apparatuur.

4. De voerrobot maakt zijn eerste rondjes. Rechts van het voerpad het gedeelte voor het jongvee, links de melkkoeien.

Pieter Koonstra bouwt vrijloopstal op nieuwe locatie

'Niet bezuinigen op koecomfort'

In 2011 besloten de broers Pieter en Harry Koonstra uit Vinkenbuurt (OV) afzonderlijk verder te gaan met hun bedrijf. Harry koos voor het loonwerk, terwijl Pieter de melkveetak voor zijn rekening nam. Op een nieuwe locatie kocht hij grond voor een nieuwe vrijloopstal met serre-bovenbouw. Koecomfort staat centraal.

Tekst: Sjouke Jacobsen
Beeld: Ellen Meinen

De koeien lopen net een dag in de nieuwe stal. Wat opvalt, is de rust die de dieren uitstralen. „Het is net alsof ze al jaren in de nieuwe stal zijn, van de 80 melkkoeien stonden er vanmorgen maar vier, de rest lag allemaal”, zegt Pieter enthousiast. In 2009 namen hij (41) en zijn broer Harry (37) het bedrijf over van vader Henk (75).

Het bedrijf bestond uit een loonbedrijf en een melkveetak met ongeveer 60 melkkoeien. Harry voelde zich meer thuis in het loonwerk en Pieter is meer een koeienman. Omdat ze in de toekomst elk hun eigen bedrijf wilden runnen, besloten ze in 2011 in goede harmonie uit elkaar te gaan. In de omgeving was op dat moment een ruilverkaveling gaande, waarbij 27 hectare grond op de oude locatie werd ingeleverd voor het ruilverkavelingsproject.

Minder vervanging

Op een volledig nieuwe locatie in de buurt werd vervolgens bijna 20 hectare grond in één blok aange-

kocht. De overige 40 hectare die op verschillende locaties wordt bijgepacht, blijft in gebruik. De keuze voor het type stal was snel gemaakt. De veehouder was op een aantal bedrijven geweest met een vrijloopstal en was helemaal enthousiast over het concept. „De koeien hebben de ruimte om te liggen en de klauwen te ontlasten. Ze hoeven bij dit systeem niet te denken welke buizen ze moeten ontwijken”, legt hij zijn keuze uit.

Hij wilde alle dieren onder één dak, omdat het jongvee dan in hetzelfde bacteriemilieu wordt gehuisvest als de melkkoeien. De stal is gebouwd voor ongeveer 100 melkkoeien en 80 stuks jongvee. Hierbij is gerekend met 14 vierkante meter per koe. Pieter verwacht dat de koeien in dit systeem langer meegaan, wat betekent dat er minder jongvee nodig is voor vervanging. „Deze ruimte kan ik dan weer extra aan de melkkoeien geven.”

Omdat compost een risico geeft op thermoresistente bacteriën, heeft Koonstra gekozen voor een vloer met houtsnippers, waar hij één keer per dag met de frees doorheen gaat. De veehouder legt uit dat het hout nog niet is gecom-

posteerd en nog energie bevat om vocht op te nemen uit de mest. „Houtsnippers geven wel meer risico op de verspreiding van de Klebsiella-bacterie, maar door verse snippers te nemen, hoop ik dit probleem voor te zijn.”

Om de bodem goed te kunnen composteren, koos de veehouder voor een beluchting met een afzuigstelsel, in plaats van een systeem dat lucht in het bed blaast. „Het voordeel van afzuigen is dat je alle mest en urine in het bed zuigt, waardoor er minimaal ammoniak vervluchtigt en het zich goed kan binden aan de koolstof in de houtsnippers. Bovendien werk je bij een systeem dat de lucht omhoog blaast, de vochtige lucht met de bacteriën richting de koe en dat geeft weer meer infectiedruk.”

Niet emissiearm

Een computer meet continu de bodemtemperatuur. Wanneer die boven de 50 graden komt, wordt het afzuigstelsel automatisch wat harder gezet, zodat de lucht het bed koelt. De stal is zoveel mogelijk ingericht volgens de regels van de Maatlat Duurzame Veehouderij (MDV), maar vrijloopstallen worden op dit moment nog niet als emissiearm gezien. Toch hoopt Koonstra dat er de komende tijd goede meetgegevens komen voor vrijloopstallen met houtsnippers.

„Ik ben ervan overtuigd dat dit systeem emissiearm is, helemaal omdat de lucht van onderen wordt afgezogen, zodat ammoniak zich kan binden aan de snippers. Een andere veehouder die met hetzelfde systeem werkt, heeft de lucht onder het bed gemeten en er zat vrijwel geen ammoniak in.”

Om die reden heeft hij er voor gekozen om wel een emissiearme vloer achter de voergang te leggen, zodat hij in de toekomst misschien alsnog aan de MDV-eisen kan voldoen.

De veehouder heeft voor een serrestal gekozen vanwege de hoeveelheid lucht en licht. „Omdat er meer uv-straling binnenkomt, worden bacteriën gemakkelijker onderdrukt. Ook bood dit concept mij de mogelijkheid om een brede stal te bouwen. De stal was met een traditioneel dak al snel 12 tot 14 meter hoog geworden, waardoor het gebouw erg massaal zou lijken.” Het kostenplaatje heeft nauwelijks meegewogen in de keuze voor de serrestal. De stal is volgens hem met twee gestuurde nokken al wat luxe aangekleed, waardoor hij verwacht dat het verschil in prijs met een traditioneel dak niet veel zou uitmaken. Hij wilde beslist niet bezuinigen op ruimte en koecomfort en moest daarom op andere fronten wat toegeven, getuige de tweedehands apparatuur in de 2 x 10 zij-aan-zij rapid exit melkstal.

Voerrobot

Koonstra heeft bewust gekozen voor een melkstal en niet voor een melkrobot. „Bij een melkrobot staan de slotgaten veel vaker open, waardoor bacteriën gemakkelijker binnendringen. De veehouder zet zijn koeien na het melken een halfuur lang vast aan het voerhek, zodat de slotgaten goed dicht zijn, voordat ze kunnen gaan liggen. Hij koos wel voor een voerrobot van Lely. De arbeidsbesparing is voor hem de grootste reden. Daarnaast verwacht hij een forse afname

van de brandstofkosten bij het voeren.

„Bij het mengen met een mengwagen was ik al snel zes euro per dag kwijt aan brandstof. Dit systeem zou volgens de leverancier op ongeveer 2,5 euro per dag uitkomen. Daar komt bij dat ik mijn eigen energie opwek”, zegt Pieter, terwijl hij naar boven wijst. Vanaf beide kanten is op de tweede koepel een rij zonnepanelen aangelegd. „Het voordeel van de serrestal is dat de panelen van buitenaf bijna niet zichtbaar zijn.”

Ondanks het comfort van de stal, wil de veehouder de koeien wel blijven weiden. De keuze om te weiden is voor hem ook mede bepaald door de wandelroute die langs het bedrijf loopt. „Op deze manier spreek je ook nog eens met de burger en weet je wat er leeft. Burgers willen graag koeien in de wei zien. Daarnaast ben ik er van overtuigd dat de kosten bij beweiden ook lager liggen.” De voorgevel van de stal wordt nog met hout afgetimmerd. De bedoeling is dat dit jaar nog een houten woonhuis voor de stal wordt gebouwd. „De koeien in het hout, dan ik ook in het hout”, grapt hij, „maar voordat dat is gerealiseerd, zijn we wel weer een halfjaar verder.”

BEDRIJFSGEGEVENS

Pieter Koonstra (41) en Daniëlle Kesselaar (40) wonen in Vinkenbuurt (OV). Ze hebben één zontje: Bern (1).
Vee: 80 melkkoeien en 60 stuks jongvee.
Productie: 8.500 kilo melk, 4,00 procent vet en 3,50 procent eiwit.